

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-948/19

UAB „Manpower Lit“

proti

E. S. in drugim

ter

Evropskemu inštitutu za enakost spolov (EIGE)

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Lietuvos Aukščiausiasis Teismas)

Sodba Sodišča (drugi senat) z dne 11. novembra 2021

„Predhodno odločanje – Socialna politika – Delo prek agencij za zagotavljanje začasnega dela – Direktiva 2008/104/ES – Člen 1 – Področje uporabe – Pojma ‚javno podjetje‘ in ‚opravljanje gospodarske dejavnosti‘ – Agencije Evropske unije – Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE) kot ‚podjetje uporabnik‘ v smislu člena 1(2) te direktive – Člen 5(1) – Načelo enakega obravnavanja – Osnovni delovni pogoji in pogoji zaposlitve – Pojem ‚isto delovno mesto‘ – Uredba (ES) št. 1922/2006 – Člen 335 PDEU – Načelo upravne avtonomije institucij Unije – Člen 336 PDEU – Kadrovske predpisi za uradnike Evropske unije in Pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev Unije“

1. *Socialna politika – Delo prek agencij za zagotavljanje začasnega dela – Direktiva 2008/104 – Področje uporabe – Pojmi podjetja uporabnika, javnih in zasebnih podjetij ter gospodarske dejavnosti – Obseg – Agencije Unije – Evropski inštitut za enakost spolov – Napotitev delavcev, ki so z agencijo za zagotavljanje začasnega dela sklenili pogodbo o zaposlitvi, s strani te agencije v navedeno agencijo Unije – Vključitev (Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 1922/2006, členi 3(1), 5 in 14(3); Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2008/104, člen 1)*

(Glej točke 32, 34, 38, 39, od 42 do 46 in 50 ter točko 1 izreka.)

2. *Socialna politika – Delo prek agencij za zagotavljanje začasnega dela – Direktiva 2008/104 – Enako obravnavanje – Pojem istega delovnega mesta – Evropski inštitut za enakost spolov – Delovno mesto, na katerem delavec, zaposlen pri agenciji za zagotavljanje začasnega dela, opravlja delo v okviru napotitve v to agencijo Unije – Vključitev – Pravna in poslovna sposobnost Unije – Kadrovske predpisi za uradnike Unije – Nevplivanje (člena 335 in 336 PDEU; Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2008/104, člen 5(1))*

(Glej točke od 55 do 60 in 62 ter točko 2 izreka.)

Povzetek

Družba Manpower Lit, litovska agencija za zagotavljanje začasnega dela, je na Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE), ki je agencija Unije s sedežem v Vilni (Litva), napotila pet zaposlenih kot asistentke oziroma informatika. Ti zaposleni so po tem, ko so se njihova delovna razmerja z družbo Manpower Lit med aprilom in decembrom 2018 končala, menili, da so upravičeni do zaostalih zneskov plačila, zato so za prejetje teh zneskov začeli postopek pri Valstybinės darbo inspekcijos Vilniaus teritorinio skyriaus Darbo ginčų komisija (komisija za delovnopravne spore, pristojna za območje Vilne, pri inšpektoratu za delo, Litva).

Ta komisija je z odločbo z dne 20. junija 2018 ob upoštevanju določbe zakonika o delovnih razmerjih, s katero je bilo v litovsko pravo preneseno načelo enakega obravnavanja delavcev, zaposlenih pri agencijah za zagotavljanje začasnega dela, ki ga določa Direktiva 2008/104,¹ odredila izterjavo navedenih zaostalih zneskov, ker je menila, da so zadevni zaposleni dejansko opravljali naloge stalnih zaposlenih EIGE in da bi morali pogoji glede plačila, ki so veljali zanje, ustrezati tistim, ki jih ta inštitut uporablja za svoje pogodbene uslužbenke.

Tožba, ki jo je družba Manpower Lit vložila zoper to odločbo, je bila zavrnjena tako na prvi stopnji kot v pritožbenem postopku, zato je ta družba pri Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (vrhovno sodišče Litve) vložila kasacijsko pritožbo.

Navedeno sodišče je odločilo, da Sodišču postavi vprašanje, ali se načelo enakega obravnavanja delavcev, zaposlenih pri agencijah za zagotavljanje začasnega dela, iz Direktive 2008/104 uporablja v postopku v glavni stvari, glede na to, da je uporabnik storitev posredovanja delavcev, zaposlenih pri agencijah za zagotavljanje začasnega dela, agencija Unije.

Sodišče je v sodbi potrdilo uporabo Direktive 2008/104, vključno z določbami, katerih namen je zagotoviti spoštovanje načela enakega obravnavanja, za spor o glavni stvari.

Presoja Sodišča

Na prvem mestu, Sodišče je analiziralo področje uporabe Direktive 2008/104. Glede tega je Sodišče navedlo, da je za uporabo Direktive potrebno, da EIGE izpolnjuje tri pogoje,² in sicer da je zajet s pojmom „javna in zasebna podjetja“, da ustreza „podjetju uporabniku“ in da opravlja „gospodarsko dejavnost“.

Glede vprašanja, ali je EIGE mogoče šteti za „podjetje uporabnika“,³ je Sodišče navedlo, da so zadevni zaposleni kot delavci, zaposleni pri agenciji za zagotavljanje začasnega dela, začasno delali za EIGE, in sicer pod njegovim nadzorom in v skladu z njegovimi navodili. Poleg tega je treba to agencijo Unije šteti za „pravno osebo“ v smislu Direktive. Sodišče je na podlagi tega sklepalo, da je EIGE v tem okviru „podjetje uporabnik“.

¹ Člen 5 Direktive 2008/104/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o delu prek agencij za zagotavljanje začasnega dela (UL 2008, L 327, str. 9).

² Ki so določeni v členu 1(2) te direktive. V skladu s to določbo se ta direktiva uporablja za javna in zasebna podjetja, ki so agencije za zagotavljanje začasnega dela ali podjetja uporabniki, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na to, ali gre za pridobitno ali nepridobitno poslovanje.

³ V smislu člena 3(1)(d) Direktive, kar pomeni „vsako fizično ali pravno osebo, za katero začasno dela delavec, zaposlen pri agenciji za zagotavljanje začasnega dela, in sicer pod nadzorom in v skladu z navodili te osebe“.

Glede obsega pojmov „javna in zasebna podjetja“ in „gospodarska dejavnost“ je Sodišče glede na to, da ta pojma v Direktivi nista opredeljena, preučilo, ali EIGE opravlja gospodarsko dejavnost, ki vključuje ponujanje blaga ali storitev na danem trgu.

V zvezi s tem je najprej ugotovilo, da dejavnosti te agencije Unije ne spadajo v izvajanje prerogativ javne oblasti in zato niso izključene iz opredelitve gospodarske dejavnosti. Dalje, ob upoštevanju nekaterih dejavnosti EIGE, naštetih v Uredbi št. 1922/2006,⁴ obstajajo trgi, na katerih delujejo komercialna podjetja, ki so v konkurenčnem razmerju z EIGE. Okoliščina, da EIGE pri opravljanju teh dejavnosti nima pridobitnega namena, ni upoštevana. Nazadnje, prihodki EIGE vključujejo⁵ med drugim plačila za opravljene storitve, kar potrjuje, da je zakonodajalec Unije predvidel, da bo ta inštitut vsaj delno deloval kot akter na trgu.

Sodišče je tako ugotovilo, da je treba za EIGE šteti, da vsaj delno opravlja dejavnost ponujanja storitev na danem trgu in da zato to, da agencija za zagotavljanje začasnega dela napoti osebe, ki so z njo sklenile pogodbo o zaposlitvi, na EIGE, da bi tam opravljale delo, spada na področje uporabe Direktive 2008/104.

Na drugem mestu, Sodišče je preučilo vprašanje, ali se delovno mesto, na katerem delavec, zaposlen pri agenciji za zagotavljanje začasnega dela, opravlja delo v okviru napotitve na EIGE, lahko šteje za „isto delovno mesto“ v smislu Direktive 2008/104, in sicer ob upoštevanju dejstva, da morajo biti v skladu s to direktivo⁶ osnovni delovni pogoji in pogoji zaposlitve delavcev, zaposlenih pri agencijah za zagotavljanje začasnega dela, v času njihove napotitve v podjetje uporabnika vsaj takšni, kot bi bili pogoji, ki bi se uporabili, če bi jih zadevno podjetje neposredno zaposlilo na istem delovnem mestu.

V zvezi z možnostjo primerjave delovnih pogojev in pogojev zaposlitve delavcev, zaposlenih pri agencijah za zagotavljanje začasnega dela, s pogoji osebja EIGE, zaposlenega na podlagi Kadrovskih predpisov, je Sodišče zavrnilo trditve Evropske komisije, da bi lahko bila s to primerjavo kršena člen 335 PDEU, s katerim je Uniji podeljena najširša pravna in poslovna sposobnost, ki jo pravnim osebam priznava nacionalna zakonodaja, ter člen 336 PDEU, ki se nanaša na sprejetje Kadrovskih predpisov za uradnike s strani zakonodajalca Unije. Ta primerjava namreč nikakor ne povzroči, da se delavcem, zaposlenim pri agencijah za zagotavljanje začasnega dela, prizna status uradnika. Sodišče je pojasnilo, da ob neobstoju posebne ureditve velja, da se – kadar agencije Unije uporabljajo delavce, zaposlene pri agencijah za zagotavljanje začasnega dela, na podlagi pogodb, sklenjenih s temi agencijami za zagotavljanje začasnega dela – načelo enakega obravnavanja v celoti uporablja za te delavce, dokler ti opravljajo naloge v taki agenciji Unije.

Sodišče je ugotovilo, da se delovno mesto, na katerem delavec, zaposlen pri agenciji za zagotavljanje začasnega dela, opravlja delo v okviru napotitve na EIGE, lahko šteje za „isto delovno mesto“ v smislu Direktive, in to tudi ob predpostavki, da vsa delovna mesta, na katerih EIGE delavce zaposli neposredno, vključujejo naloge, ki jih lahko opravljajo samo osebe, za katere veljajo Kadrovski predpisi za uradnike Unije.

⁴ Člen 3(1) Uredbe (ES) št. 1922/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o ustanovitvi Evropskega inštituta za enakost spolov (UL 2006, L 403, str. 9), v katerem je med drugim v točki (g) navedeno pripravljanje konferenc, kampanj in srečanj na evropski ravni.

⁵ V skladu s členom 14(3)(b) Uredbe št. 1922/2006.

⁶ Člen 5(1) te direktive.